

WET TOEKOMST PENSIOEN

DE HOOFDLIJNEN

AGENDA

- Wat verandert er?
- Hoe werkt de Solidaire Premiereregeling?
- Invaren, wat is dat?
- Hoe wordt het vermogen verdeeld?
- Verandert er iets voor mijn partner (nabestaandenpensioen)

VERANDERINGEN IN UW PENSIOEN

Maar veel blijft gelijk

- Pensioen blijft levenslang, wordt maandelijks uitbetaald en 1x per jaar aangepast
- Kans op een pensioenverlaging blijft aanwezig maar wordt wel kleiner
- Uw pensioen blijft belegd worden
- Samen alle risico's delen blijft mogelijk
- Uw pensioen komt boven op de AOW

VERANDERINGEN IN UW PENSIOEN

Wat wordt anders

- Geen opbouw van aanspraken meer
- Keuze uit twee soorten pensioenregelingen. Sociale partners maken die keuze
- Inzicht in het voor jou gereserveerde vermogen of jouw aandeel in het collectieve vermogen
- Pensioen gaat vaker omhoog

VERANDERING IN PENSIOEN

Twee premiereregelingen FPR en SPR

Flexibele premiereregeling (FPR)

Is standaard bij verzekeraars daarnaast zijn er OPF'en met een FPR.

- Géén risicodeling tussen actieven en gepensioneerden.
- Uitkering vast of variabel
- Bij OPF'en vaak een risicodelingsreserve en een uitkeringscollectief.
- Vullen van risicodelingsreserve alleen mogelijk op het moment van toetreding tot uitkeringscollectief
- Bij verzekeraars meestal ook geen risicodeling voor gepensioneerden onderling
- Leeftijdsafhankelijke standaard beleggingsmix (vaak drie lifecycles). Individuele afwijking van deze mix mogelijk

VERANDERING IN PENSIOEN

Twee premiereregelingen FPR en SPR

Solidaire premiereregeling (SPR)

- Eén ongedeeld vermogen.
  - Risicodeling tussen alle generaties
  - Rendement leeftijdsafhankelijk toedelen. Persoonlijke pensioenvermogen beweegt mee met financiële markten
  - Verplichte inzet van een solidariteitsreserve
  - Solidariteitsreserve om collectief risico te delen
-
- **Bij de meeste pensioenfondsen is een SPR afgesproken**

HOE WERKT DE SPR ?

Solidaire premieregeling (SPR) heeft voordelen

- SPR is opvolger van de middelloonregeling; delen van risico's met zoveel mogelijk solidariteit
- Pensioenen beschermd door; spreiding, risico toedeling en solidariteitsreserve
- De solidariteitsreserve wordt gevuld door deel overrendement en/of premie
- Dankzij de **solidariteitsreserve** is het mogelijk om verlaging van de pensioenuitkering vrijwel uit te sluiten en toch uitzicht op verhoging te behouden
- De verwachte pensioenuitkering is voor de meeste mensen hoger en de kans op verlaging is kleiner dan bij de huidige pensioenwet
- Optimaal beleggingsbeleid mogelijk

TOEDEELREGELS OFTEWEL HOE GROEIT JE PENSIOENVERMOGEN?

Beschermingsrendement en overrendement

Beschermingsrendement

- Het beschermingsrendement bestaat uit:
  - een rentevergoeding voor het verstrijken van de tijd.
  - bescherming van de deelnemer tegen schommelingen in de rente

Bescherming tegen schommelingen in de rente levert een stabielere uitkering. Bij een stijging van de rente kan het beschermingsrendement negatief zijn (maar de uitkering gaat daardoor niet omlaag).

Voor pensioengerechtigden is er veelal een hoge bescherming tegen renteschommelingen. Dat zorgt voor een stabiele uitkering

TOEDEELREGELS

Beschermingsrendement en overrendement

Overrendement

- Overrendement is het rendement dat overblijft nadat het beschermingsrendement is uitgedeeld.

Dit overrendement wordt ook via verdeelregels toegewezen aan de verschillende leeftijdscohorten. Jongere krijgen een relatief groter deel toebedeeld (lees: dragen een hoger risico)

INDEXATIE IN NIEUW PENSIOENSTELSEL

Indexeren wordt uitkeren overrendement

Voor gepensioneerden worden risico's afgebouwd. Blijft er dan wel ruimte over voor aanpassing aan inflatie?

- Risico's worden gedeeltelijk afgebouwd, maar pensioenverhoging blijft mogelijk
- Er mag worden 'doorbelegd'. Hoeveel is afhankelijk van:
  - 1) inrichting contract. Bij SPR is kans op verlaging veel kleiner
  - 2) de risicohouding van gepensioneerden. Hoe meer beleggen in zakelijke waarden (aandelen), hoe meer risico. Daar zit in de wetgeving geen maximum aan
- Er wordt uitgegaan van overrendement. Dit kan hoger of lager zijn de prijs- of loonindex. Geen maximum
- Rendement niet meer naar opbouw van buffers, maar direct uitgekeerd aan iedereen

WAT IS INVAREN?

WAT TE DOEN MET HET OPGEBOUWD PENSIOEN EN DE OPGEBOUWDE AANSPRAKEN?

- Het overzetten van alle opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen naar een persoonlijk pensioenvermogen
- Interne collectieve waardeoverdracht
- Wetgeving: invaren is standaardroute en geen individueel bezwaarrecht
- Invaren moet op een evenwichtige wijze gebeuren

WAAROM?

- Verbeteren van indexatieperspectief voor iedereen
- Handhaven risicodeling tussen alle generaties
- Handhaven voordelen van collectief beleggen
- Uitvoerbaarheid/kosten
- Communicatie, minder complexiteit

REFERENDUM BIJ INVAREN

- NSC + BBB hebben een amendement ingediend, waarbij wordt vastgelegd dat ieder pensioenfonds bij invaren een referendum regelt
- Strekking: alleen invaren als minstens 30% van alle deelnemers (actieven, slapers en pensioengerechtigden) stemt èn als minstens 50% voor invaren stemt. Of individueel bezwaarrecht ipv referendum.
- Hiermee wordt de default omgedraaid: van invaren, tenzij... naar niet-invaren, tenzij...
- Wtp gaat door. Alleen opgebouwde pensioenrechten (van actieven, slapers en pensioengerechtigden) blijven achter in gesloten fonds

GEVOLGEN REFERENDUM

- Bij niet invaren geen vermogen voor compensatie afschaffing doorsneesystematiek of solidariteitsreserve
- Dus alle onderhandelingen moeten overnieuw. Ook afwegingen over 'evenwichtigheid'
- Start nieuwe opbouw in nieuwe pensioenregeling
- Maar SPR wordt lastig zonder eerste storting
- En compensatie afschaffing doorsneesystematiek kan alleen uit premie.
Of als premie niet omhoog kan, door alle nieuwe opbouw 10 jaar te verlagen.
Of door de groep 40-60 jarigen niet te compenseren (allemaal lager pensioen)

FNV is uiteraard voor democratie en zeggenschap! Daarom achterbanraadpleging.

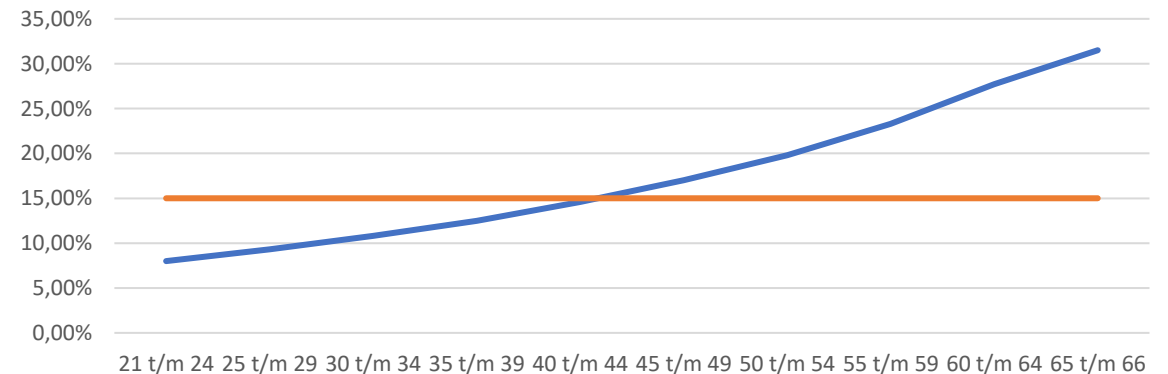
Referendum is in strijd met ILO-verdragen (vrije collectieve arbeidsvoorwaardenvorming). Ook: onderhandelingen (+alle berekeningen) overnieuw. Forse vertraging. Twee systemen onderhouden is veel duurder. Gesloten fonds moet risico's verminderen, dus minder kans op indexatie. Uiteindelijk verkoop pensioenfonds naar verzekeraar.

WIE GAAT ER OP VOORUIT OF ACHTERUIT BIJ INVAREN?

HOE ZIT DAT MET COMPENSATIE VOOR 40 - 60 JARIGEN?

- Inzet van FNV is dat niemand door de transitie een slechter pensioenresultaat krijgt.
- Afschaffen van de doorsneesystematiek is nadelig voor de toekomstige opbouw voor de groep 40-60 jarigen. Daarom is compensatie noodzakelijk.
- Compensatie is meestal uitfondsvermogen. In bijzondere gevallen deels uit premie.

WAT IS DE SPREIDINGSTERMIJN BIJ INVAREN?

SPREIDEN BIJ INVAREN IS HET VERDELEN VAN HET EXTRA VERMOGEN REKENING HOUDEND MET DE LEVENSVERWACHTING

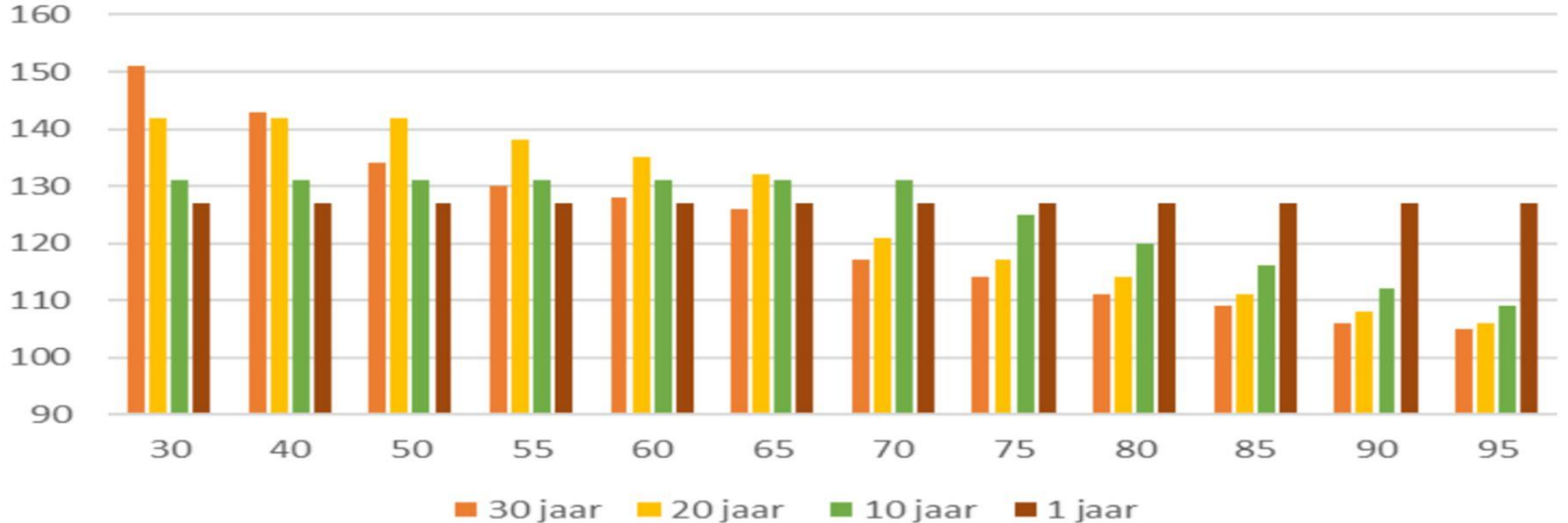
- Iemand die nog maar één jaar te leven heeft kan voor hetzelfde kapitaal een veel hogere uitkering krijgen dan iemand die nog tien jaar te leven heeft.
- Bij spreiden bij invaren gaat het om de berekening die wordt gemaakt. Het vermogen wordt in één keer toegewezen.
- Tien jaar spreiden is de default. Er mag gekozen worden voor een kortere en een langere spreidingstermijn.
- Korte spreidingstermijn is gunstig voor gepensioneerden.

WAT IS DE SPREIDINGSTERMIJN BIJ INVAREN?

Verdeling Kapitaal bij invaren

WAT IS DE SPREIDINGSTERMIJN BIJ INVAREN?

EEN VOORBEELD VAN EEN SPREIDINGSTERMIJN VAN TIEN JAAR BIJ INVAREN.

Verhoging pensioenen op transitiedatum bij verschillende leeftijden en dekkinggraden			
Leeftijd	DG 115%	DG 125%	DG 135%
25	6%	16%	27%
35	6%	16%	27%
45	6%	16%	27%
55	6%	16%	27%
65	5%	15%	24%
75	5%	13%	20%
85	4%	11%	17%
95	4%	8%	12%

WIE KRIJGT WAT BIJ HET INVAREN?

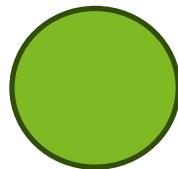
Vóór omzetten

Gezamenlijk vermogen en buffers

Ná omzetten

Pensioenen

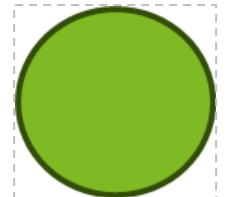
Wettelijk verplicht vermogen

Solidariteitsreserve

Compensatie

“Overige” dekkingsgraad

WIE KRIJGT WAT BIJ HET INVAREN?

VOORRANGSREGELS VERPLICHT. HOEVEEL WAAR NAAR TOE GAAT IS STERK DEKKINGSGRAAD AFHANKELIJK

- Vullen persoonlijke vermogens
- Verplicht is: Minimaal vereist vermogen en Operationele reserve
- Gewenst is: Vullen solidariteitsreserve, compensatie afschaffen doorsneesystematiek en toedelen persoonlijke vermogens.
- Sociale partners besluiten in transitieplan over de voorrangsregels.
- Bij een dekkingsgraad van 102 krijgt iedereen precies wat hij heeft opgebouwd. Er is geen ruimte voor de bovenstaande wensen.

HOE ZIT HET MET INHAALINDEXATIE?

- De kans op inhaalindexatie is in het FTK minimaal.
- Er is geen recht op inhaalindexatie (er is overigens ook geen recht op indexatie).
- Of in de transitie achterstallige indexatie wordt goed gemaakt is sterk dekkingsgraad afhankelijk.
- Er zijn maar weinig fondsen waar naar verwachting achterstallige indexatie wordt goed gemaakt.
- Inhaalindexatie heeft veelal een lage prioriteit.
- Diverse fondsen hanteren bij invaren een spreidingstermijn van 1 jaar om zo enigszins tegemoet te komen aan de wens tot inhaalindexatie.

WIE KRIJGT WAT BIJ HET INVAREN?

VOORBEELD VAN EEN FONDS MET EEN DEKKINGSGRAAD VAN 120

- Minimaal vereist vermogen: 1%
- Operationele reserve: 1%
- Solidariteitsreserve: 4%
- Compensatie afschaffen doorsneesystematiek: 3%
- Toedelen persoonlijke vermogens: 11%

In dit geval gaat iedereen er op voor uit.

WIE KRIJGT WAT BIJ HET INVAREN?

VOORBEELD VAN EEN FONDS MET EEN DEKKINGSGRAAD VAN 105

- Minimaal vereist vermogen: 1%
- Operationele reserve: 1%
- Solidariteitsreserve: 1% (dit wordt meteen gebruikt om de pensioenen niet te verlagen)
- Compensatie afschaffen doorsneesystematiek: 3%
- Toedelen persoonlijke vermogens: -1%

In dit geval gaat iedereen er op achteruit met uitzondering van de gepensioneerden.

ELEMENTEN BIJ EVENWICHTIGE BELANGENAFWEGING

Element	Opgetreden relatief effect tussen generaties	
	Actieven	Gepensioneerden
doorsneesystematiek	Jong oud	
Lage premiedekkingsgraad		
Daling rente (incl UFR)		
Versobering pensioenregeling		
Vrijstellingsbesluit (niet korten <90%)		
Indexatieachterstand	Iedereen heeft last van geen indexatie tijdens opbouw	Gepensioneerden voelen geen indexatie direct in hun portemonnee
Vroegpensioen, VPL		
Gestegen levensverwachting		
.....		

NABESTAANDENPENSIOEN (NP)

NP BIJ OVERLIJDEN VOOR PENSIOENDATUM

Werknemer is nog niet met pensioen

In WTP wordt nabestaandenpensioen bij overlijden *voor* pensioendatum gestandaardiseerd

- Bij overlijden voor pensioendatum: standaard risicoverzekering
Maximaal 50% van het laatstverdiende loon levenslang (in cao kan lager % worden afgesproken)
- Nabestaandenpensioen onafhankelijk van aantal dienstjaren
- Verbetering voor nabestaanden van werknemers met lage en modale inkomens
- Bij uitdienst loopt verzekering voor nabestaande nog minimaal 3 maanden door of zolang iemand ww-uitkering krijgt
- Daarna vrijwillige voortzetting mogelijk; premie wordt betaald uit opgebouwd pensioenvermogen

NP BIJ OVERLIJDEN NA PENSIOENDATUM

De werknemer is met pensioen en komt daarna te overlijden

In WTP blijft nabestaandenpensioen bij overlijden *na* pensioendatum gelijk

- Overlijden na pensioendatum: kapitaaldekking (gelijk aan nu)
Maximaal 70% van het opgebouwde ouderdomspensioen
- Op pensioendatum wordt van het opgebouwde pensioenvermogen een ouderdomspensioen + maximaal 70% nabestaandenpensioen gefinancierd
Of alleen ouderdomspensioen als een nabestaandenpensioen niet wenselijk is. Het ouderdomspensioen is dan hoger

UNIFORMERING PARTNERBEGRIIP

Wie is er partner in de zin van het pensioenreglement?

Nu verschil in partnerbegrip: bij partners bij twee verschillende pensioenfondsen kan de een wel nabestaandenpensioen ontvangen en de ander niet

- Wat blijft: getrouwd en geregistreerd partnerschap, notariële samenlevingsovereenkomst
- Wat is nieuw: Standaardisering voor niet gehuwden:
  - * Partnerverklaring: samenwonen op 1 adres en 'zorg voor elkaar'
  - * Mogelijkheid voor eenzijdige partnerverklaring: minstens half jaar samenwonen op 1 adres voorafgaand aan overlijden en 'zorg voor elkaar'. Bijv. gezamenlijke zorg voor kinderen, gezamenlijk huur- of koophuis. Of nabestaande kan beroep doen op 'hardheidsclausule' van pensioenfonds

WAT VERANDERT ER VOOR U?

1) CAO-partijen moeten afspraken maken over hoogte nabestaandenpensioen (50% of lager)

2) Uw pensioenfonds stuurt informatie als alles bekend is, vlak voor de transitie naar nieuw stelsel

- Voor huidige gepensioneerden met een partnerpensioen voor hun partner geen verandering (partnerpensioen wordt ook 'ingevoerd' als daarvoor is gekozen)
- Overgangsrecht voor werknemers met een opgebouwd nabestaandenpensioen: aanspraak op nabestaandenpensioen tot datum transitie blijft staan

TOT SLOT

KIJK VOOR MEER INFO EN
INFORMATIEBIJEENKOMSTEN OP
[FNV.NL/GOEDPENSIOEN](https://www.fnv.nl/goedpensioen)

